

Aan de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Per e-mail verzonden

cc: Minister voor Langdurige Zorg en Sport, mevrouw C. Helder
Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer dr. E.J. Kuipers
Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw ir. C.E.G van Gennip
De voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Datum

26 september 2022

Ons kenmerk

22-112/KJ/MS/tvm

Betreft / Onderwerp

Inbreng FNV t.b.v. Commissiedebat Ontwikkelingen rondom het coronavirus

Doorkiesnummer

088-3681876

Email contactpersoon

marike.schooneveldt@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Geachte Kamerleden,

Op 16 september heeft het kabinet de lange termijn aanpak Covid-19 gepubliceerd. Het uitgangspunt van de lange termijn aanpak Covid-19 van het kabinet is een open samenleving¹. Dit is volgens het kabinet een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de overheid, sectoren en burgers. Ook de FNV wil graag een open samenleving, maar niet ten koste van de veiligheid en gezondheid van werkenden. De FNV vindt het onbestaanbaar dat er ook in deze lange termijn aanpak Covid-19 weer geen aandacht is voor de werknemers.

Post-COVID

Het tekort aan aandacht voor werknemers levert schade op aan hun gezondheid. Aan het begin van de pandemie was er een tekort aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Mede door deze tekorten zijn veel zorgmedewerkers onbeschermd blootgesteld aan besmette patiënten/ cliënten. Hierdoor zijn veel zorgmedewerkers besmet geraakt met Covid-19 op hun werk. Uit recent onderzoek blijkt dat één op de acht mensen die een COVID-infectie heeft doorgemaakt aangeven langdurig klachten te ervaren, post-COVID². Ook vele zorgmedewerkers kampen met post-COVID.

Covid-fonds

De FNV is verbijsterd dat in de lange termijn aanpak helemaal niets staat over wat het kabinet gaat doen voor de zorgmedewerkers met post-COVID. Ook is er nog geen opvolging gegeven aan de motie van de Leden Paulusma en Bikker³, terwijl nadrukkelijk verzocht was om binnen twee maanden na 28 juni met een brief te komen op welke wijze invulling gegeven zal worden aan deze

¹ [Lange termijn aanpak COVID-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

² [Lifelines onderzoek](#)

³ [Kamerstuk 25 295, nr. 1908](#)

motie. Een reactie op de motie is uitgesteld door minister Helder⁴. Op de dag van het commissiedebat zijn er drie maanden verstreken en we zijn nog geen stap verder. De FNV verzoekt de Kamer dan ook dringend om aan te sturen op uitvoering van de motie op **alle** onderdelen op een zo kort mogelijk termijn.

De zorgmedewerkers hebben geen tijd meer voor uitstel. Niet alleen voelen zij zich in de steek gelaten door de overheid, maar inmiddels zijn een aantal van hen hun baan kwijt en hebben te maken met een grote financiële terugval, waardoor de vaste lasten niet meer op te brengen zijn. Samen moesten we corona er onder krijgen. Daar hebben de zorgmedewerkers zich keihard voor ingezet. Zij verwachten dat er dan nu ook samen gezocht wordt naar een oplossing.

De FNV maakt zich al ruim twee jaar lang hard voor een financiële tegemoetkomingsregeling voor zorgmedewerkers met Post-covid en is teleurgesteld dat het ultimatum dat FNV en CNV gesteld hebben op 16 september is verlopen zonder concrete toezegging van het ministerie van VWS. Wij voelen ons dan ook genoodzaakt om een dagvaarding uit te doen, die momenteel door onze advocaten opgesteld wordt.

Sectorplannen/ maatregelenladders

Afgelopen jaren hebben we gezien dat veel werkenden op hun werk besmet zijn geraakt met Covid-19. De FNV vindt het dan ook onbegrijpelijk dat de sectorplannen voor de lange termijn - net als eerder bij de coronaprotocolen - opnieuw **niet** samen met werknemers(vertegenwoordigingen) zijn opgesteld. De FNV wijst erop dat hoewel aangegeven wordt dat sectoren betrokken zijn bij het opstellen van de sectorplannen, dit niet betekent dat de vakbonden ook daadwerkelijk betrokken zijn geweest bij de sectorplannen, integendeel. Doordat de vakbonden wederom onvoldoende betrokken zijn, is het perspectief van de werknemers onderbelicht. Bij een opleving van het virus zijn de werknemers weer onvoldoende beschermd en zullen zij opnieuw de dupe worden van dit beleid. Op deze krappe arbeidsmarkt moeten we zuinig zijn op de werkenden die we hebben en alles in het werk stellen om te voorkomen dat zij ziek worden en uitvallen.

Risico Inventarisatie & Evaluatie

De FNV is van mening dat in veel sectorplannen veel te weinig aandacht is voor de wettelijk verplichte Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) en het bijbehorende Plan van Aanpak en het contact met de Arbodienst/ bedrijfsarts. Ook een 'corona-verantwoordelijke', de aandachtsfunctionaris die binnen de organisatie alles rondom infectiepreventie organiseert ontbreekt vaak in de sectorplannen.

Op verzoek van het kabinet hebben arbeidshygiënisten een terugkoppeling gegeven aan de sectoren die een sectorplan hebben ingediend. In hun adviezen hebben zij ook bovengenoemde punten opgenomen, maar ook in de definitieve maatregelenladders komt preventie nog te weinig naar voren.

Het zou een basismaatregel moeten zijn dat elk bedrijf een corona-module in de RI&E heeft. De maatregelenladders dienen hier op aangepast te worden. In sectoren waar een mogelijke interventie maatregel thuiswerken is, dienen de werkgevers ook dit te hebben opgenomen in de RI&E. De RI&E helpt om verbeterpunten te identificeren. Het is volgens artikel 5 van de Arbowet ook verplicht dat elk bedrijf een actuele RI&E heeft.

Het is dus belangrijk dat bedrijven nu de sectorplannen gaan vertalen naar hun eigen RI&E en Plan van Aanpak, waarbij rekening wordt gehouden met de arbeidshygiënische strategie. Bronaanpak

⁴ [Kamerstuk 25 925, nr. 1942](#)

heeft immers de voorkeur boven technische en organisatorische maatregelen. Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) komen pas in de laatste plaats aan de orde. Hierbij moet dan wel geborgd zijn dat er voldoende PBM zijn voor alle werkenden. De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) handhaaft op de RI&E. Werknemers kunnen het ook melden bij de NLA wanneer ze van mening zijn dat ze op een onveilige werkplek werken.

Coronatoegangsbewijs

In een aantal sectorplannen is als interventie maatregel het coronatoegangsbewijs (CTB) opgenomen. Het is onduidelijk voor welke doelgroepen (bezoekers, medewerkers) dit bedoeld is. De FNV benadrukt nogmaals dat zij fel tegen het inzetten van het CTB op de werkvloer is en van mening is dat er voldoende andere maatregelen voorhanden zijn. Een CTB op de werkvloer is in strijd met de grondrechten van werkenden. Daarnaast is de effectiviteit van het CTB beperkt, zeker bij een 3G variant⁵. Op dit moment is er geen wettelijke basis om een CTB in te kunnen zetten en heeft zowel de Tweede als de Eerste kamer eerder al bedenkingen geuit bij de mogelijke inzet van een CTB in de toekomst. Het CTB is daarom dan ook niet meegenomen in de eerste tranche Wpg.

Draagvlak

De nadruk in deze lange termijnvisie ligt op het openhouden van de maatschappij. Dit kan alleen als er een veilige en gezonde werkomgeving is voor werkenden. Zij moeten immers de maatschappij draaiend houden. Voorkomen moet worden dat zij gaan uitvallen doordat zij besmet raken, een te hoge werkdruk hebben door tekort aan personeel of te maken krijgen met agressie door derden. Wanneer er verschillen zitten in maatregelen voor bezoekers per sector zorgt dit voor verwarring, onduidelijkheid en minder draagvlak onder bezoekers. Dit kan leiden tot agressie van bezoekers richting werkenden en daarmee een onveilige werkplek. Draagvlak van de werkenden voor de maatregelen in de maatregelenladder is essentieel om het daadwerkelijk een succes te laten worden.

Toekomstperspectief

In de brief gaat het ook over pandemische paraatheid en flexibele opschaalbaarheid van de zorg. Op dit moment is er een krapte op de arbeidsmarkt. Om te voorkomen dat er onvoldoende zorgmedewerkers zijn om de zorg op te kunnen schalen is het belangrijk om extra aandacht te besteden aan een veilige werkplek om te voorkomen dat ze uitvallen. Een werkplek waar voldoende en de juiste PBM aanwezig zijn om te voorkomen dat de zorgmedewerkers ziek worden. Uit de brief wordt onvoldoende duidelijk wat het kabinet gaat doen om te voorkomen dat er in de toekomst wederom tekorten aan PBM zullen ontstaan.

Het hele zorgveld, inclusief de vakbonden, hebben in de winter en het vroege voorjaar van 2022 veelvuldig overlegd over maatregelen die de zorgsector zouden moeten ondersteunen mocht er in het najaar een nieuwe Covid-piek komen of een andere zorgcrisis. Die maatregelen bestaan voor een groot deel uit het ondersteunen van de huidige medewerkers en uit het aantrekkelijker maken van werken in de sector. Er zijn twee adviezen aan de minister voor Langdurige Zorg en Sport uitgebracht. Er is in de tussentijd amper iets te merken geweest van die geadviseerde maatregelen. De FNV is daar zeer teleurgesteld over. De voltijdsbonus die in juni al geopperd werd, maakte overigens **geen** deel uit van de adviezen aan de minister.

⁵ [Effectiviteit van verschillende toepassingen van het coronatoegangsbewijs | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Arbeidsongeschiktheid

Inmiddels zijn er meer dan twee jaar verstreken nadat de eerste werknemers ziek werden. Velen van hen zijn dat nog steeds. De termijn van loondoorbetaling bij ziekte is voorbij en vanaf afgelopen februari moesten zij zich melden bij het UWV. Daarnaast is er nog een groep die besmet raakte met Covid-19 terwijl ze al ziek gemeld waren met een andere ziekteoorzaak, waarbij het dus een bijkomende oorzaak van uitval werd. Deze groep heeft zich al veel eerder bij het UWV moeten melden voor de WIA-aanvraag. Wij horen terug dat er grote zogenoemde interdokter verschillen optreden bij de keuring. Met andere woorden: waar de een volledig wordt afgekeurd, heeft de ander kennelijk nog benutbare mogelijkheden en wordt in staat geacht (deels) te werken. De WIA zit al vol hardheden, maar dit pakt in het kader van Covid-19 wel erg wrang uit: het betreft veelal de mensen in cruciale beroepen die tijdens de pandemie niet thuis werkten, maar gewoon naar het werk moesten om de samenleving draaiende te houden.

De FNV pleit voor meer wetenschappelijk onderzoek en het ontwikkelen van expertise rondom moeilijk objectiveerbare aandoeningen, waarvan post-COVID een schrijnend voorbeeld is, om zo te komen tot een richtlijn voor verzekeringsartsen, zodat iedereen op dezelfde manier gekeurd wordt. Het is belangrijk dat er een algemene richtlijn ontwikkeld wordt die houvast geeft bij de keuringen van ziektebeelden met moeilijk objectiveerbare klachten. Er is nu te weinig kennis doordat er nog te weinig wetenschappelijk onderzoek is, waarbij nadrukkelijk ook de situatie in de praktijk moet worden meegenomen. Dit terwijl er ook in het verleden al diverse voorbeelden zijn geweest van vergelijkbare moeilijk objectiveerbare ziektebeelden zoals Q-koorts, moeheid na kanker, de ziekte van Lyme, chronisch vermoeidheidsyndroom en whiplash, waarvoor nu wel in meer of mindere mate beleid is en wel tot objectiveerbare ziektebeelden kan leiden. Wanneer er een richtlijn is, dan moeten de verzekeringsartsen van het UWV hierop bijgeschoold worden. Waar zowel het ministerie van SZW, als het UWV en de artsen zelf van mening lijken te zijn dat er geen enkel probleem is, stelt de FNV dat er wel degelijk een grote onrechtvaardigheid gaande is die we hier nadrukkelijk onder uw aandacht brengen.

Samenvattend

Voor diegene die post-COVID hebben opgelopen is er op dit moment onvoldoende perspectief. De FNV roept dan ook op om deze groep snel meer perspectief te geven. De FNV verzoekt daarom de Kamer om aan te dringen op:

- uitvoering van de motie Paulusma-Bikker op alle onderdelen op de kortst mogelijke termijn;
- het instellen van een tegemoetkomingsfonds voor zorgmedewerkers voor het einde van het jaar;
- meer wetenschappelijk onderzoek dat moet leiden tot een richtlijn voor moeilijk objectiveerbare ziektebeelden. Ook zou gekeken moeten worden wat er in de tussentijd voor de gedupeerden kan worden gedaan.

De FNV mist in de lange termijn aanpak Covid-19 de betrokkenheid van de vakbonden en daarmee aandacht voor de belangen van de werknemers. Verder vindt de FNV dat er meer aandacht moet zijn voor preventie via de wettelijke mogelijkheden die er nu al zijn via de RI&E en het bijbehorende Plan van Aanpak. De FNV roept de Kamer daarom op om aan te dringen op:

- aanpassing van alle sectorplannen en maatregelenladders. Als basismaatregel dient in de maatregelenladders opgenomen te worden:
 - o het verplicht opnemen van een covid-module in de RI&E;
 - o het aanstellen van een corona-verantwoordelijke.

- daar waar thuiswerken als interventie maatregel is opgenomen in de maatregelenladder/sectorplan moet dit aangevuld worden met het verplicht opnemen van een thuiswerkmodule in de RI&E;
- duidelijke en heldere communicatie naar de bedrijven toe dat elk bedrijf het sectorplan moet vertalen naar de specifieke bedrijfssituatie en dat daar nu mee begonnen moet worden en niet te wachten tot het aantal besmettingen weer oploopt.

Tot slot is er meer duidelijkheid nodig hoe het kabinet in de toekomst gaat voorkomen dat er wederom tekorten aan PBM ontstaan.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Kitty Jong', written over a horizontal line.

Kitty Jong
Vicevoorzitter FNV